

Sygn. akt I CSK 1939/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku S. W.
z udziałem Miasta Poznań
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 września 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 27 sierpnia 2021 r., sygn. akt II Ca 1502/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) postanawia, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania kasacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 27 sierpnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił apelację wnioskodawczyni od postanowienia Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu z 4 września 2020 r. oddalającego jej wniosek o zasiedzenie prawa własności bliżej oznaczonej nieruchomości.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżąca wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 2 k.p.c. Powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w zakresie naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów postępowania skutkujących nieważnością postępowania w zakresie, w jakim prowadził postępowanie mimo

posiadania z urzędu wiedzy o prawomocnym postanowieniu Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 18 października 2010 r., zmienionego postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z 13 maja 2011 r., sygn. akt II Ca 301/11, mimo że drogą do ewentualnego wznowienia jest instytucja wznowienia wymienionego postępowania w myśl art. 524 § 2 k.p.c.; ewentualnie nierozpoznanie istoty sprawy przez oparcie ustaleń faktycznych na podstawie uzasadnienia prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 18 października 2010 r., zmienionego postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13 maja 2011 r., sygn. akt II Ca 301/11, nie czyniąc własnych ustaleń faktycznych w zakresie charakteru posiadania przez wnioskodawczynię nieruchomości przy ul. [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy,

sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżąca nie wykazała, by zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami.

Pierwszoplanową przyczyną oddalenia jej wniosku były poczynione przez Sąd pierwszej instancji i zaaprobowane przez Sąd odwoławczy własne ustalenia co do charakteru jej władztwa faktycznego nad przedmiotową nieruchomością. Wbrew zaś twierdzeniu wnioskodawczyni podstawą tych ustaleń było postępowanie dowodowe samodzielnie przeprowadzone przez Sąd Rejonowy, a nie zapożyczenia z wcześniejszego prawomocnego orzeczenia.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie świadczy też zarzut naruszenia przepisów postępowania skutkujących nieważnością postępowania w zakresie, w jakim Sąd drugiej instancji prowadził je mimo posiadania z urzędu wiedzy o prawomocnym postanowieniu Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 18 października 2010 r., zmienionego postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z 13 maja 2011 r., sygn. akt II Ca 301/11, mimo że drogą do ewentualnego wznowienia jest instytucja wznowienia wymienionego postępowania w myśl art. 524 § 2 k.p.c..

Przed wszystkim należy zauważyć, że w niniejszej sprawie wnioskodawczyni domagała się stwierdzenia zasiedzenia a nie wznowienia

postępowania, w związku z tym jej wywody w kwestii tego wznowienia nie są zrozumiałe.

Ponadto trzeba zwrócić uwagę, że stosownie do art. 366 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. prawomocne postanowienie stwierdzające zasiedzenie nieruchomości ma powagę rzeczy osądzonej tylko w ściśle określonym zakresie przedmiotowo-podmiotowym. Żądanie wnioskodawczyni zaś dotyczyło zasiedzenia na jej rzecz z odwołaniem do wykonywanego przez nią władztwa faktycznego, a takie żądanie nie było uprzednio prawomocnie rozstrzygnięte. Odrębną kwestią jest to, czy i w jakim zakresie w niniejszej sprawie wiążące były sformułowane w prawomocnym postanowieniu Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 18 października 2010 r., zmienionym postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z 13 maja 2011 r., ustalenia i oceny co posiadania samoistnego Skarbu Państwa prowadzącego do zasiedzenia, którego okres pokrywał się częściowo z okresem posiadania wnioskodawczyni. Kwestia ta nie rzutuje jednak na nieważność postępowania w niniejszej sprawie ani nie ma wpływu na jej rozstrzygnięcie, zważywszy, że ewentualne związanie Sądów tymi ustaleniami i ocenami również prowadziłoby do zakwestionowania spełnienia przez wnioskodawczynię przesłanek zasiedzenia.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[as]